

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Terveyden edistäminen yliopistosairaaloissa johtamisen haasteena

Sisältö:

JOHDANTO

- Terveyskasvatuksen historia Tays:ssa
- Terveyden edistäminen yliopistosairaaloissa vuonna 2008

POIMINTOJA TUTKIMUKSISTA

- Lapsiperheiden terveyden edistäminen lasten ja naisten toimialueella
- Perusterveydenhuollon johdon näkemyksiä terveyden edistämisestä erikoissairaanhoidossa
- Terveyskeskus-kysely 2008

LOPUKSI

- Päätelmät

Terveyskasvatuksen historia Tays:ssa

1. YLEISEN TERVEYSKASVATUKSEN TEHOSTAMISEN VAIHE 1978–1990	
1978–1990	Terveyskasvatuksen yhdyshenkilö ja yhteistyöryhmä •tehtävässä ylihoitaja
1980-luku	Terveyskasvatustyö aktiivista •Esim. potilasohjeiden ja kutsukirjeiden yhtenäistäminen
2. TERVEYSKASVATUKSEN ULKOISTAMISEN VAIHE 90-luku	
1992–1993	Terveyskasvatustoiminnan kehittämis- ja koordinointiryhmä. •alueellinen työryhmä mm. alkukartoitus
1993–1997	Yhteyshenkilö •työ viestintää ja koordinointia
1993	Terveyskasvatustoiminnan kehittämis- ja koordinointiryhmän loppuraportti. <i>"terveyskasvatus on osa potilaan kokonaishoitoa ja liittyy jokaisen sairaalassa tai terveyskeskuksessa työskentelevän työhön eikä pidä olla yhden nimetyn henkilön työtä."</i>
3. TERVEYDEN EDISTÄMISEN VAIHE 2000-luku	
2005	Savuton sairaala -toimintaohjelma käynnistyy. Suomen ASH ry.
2007	Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry (STES) ja Health Promoting Hospitals (HPH)
2007 (–2012)	Strategian uudistaminen "Yhdessä terveyttä -potilaan parhaaksi" <i>"Terveyspalvelujen suunnittelussa korostetaan ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ja terveyttä edistävän toiminnan merkitystä."</i>
2008	Terveyden edistämisen koordinaattori ja ohjausryhmä •Läpileikkaava rakenne koko organisaatiossa

Terveyden edistäminen yliopistosairaaloissa vuonna 2008

Yliopisto-sairaala	Yhdys-henkilö	Ohjaus-ryhmä	Budjetti 2008	Toiminta-suunnitelma	Yhteinen kirjattu käytäntö: tupakka, alkoholi, masennus	Laatustandardien sovelta-minen
HYKS	-	X	-	-	-	-
KYS	X	-	-	-	-	-
OYS	X	X	-	-	T	-
TAYS	X	X	X	-	-	X
TYKS	X	X*	X	-*	T	X

Tiedot kerätty puhelimitse/sähköpostilla 11/08

Lapsiperheiden terveyden edistäminen lasten ja naisten toimialueella

- Aineiston keruu helmi/maaliskuussa 2008:
 1. Johdon ja esimiesten teemahaastattelut (8)
 2. Hallinnon ja johtamisen asiakirjat esim. toimintasuunnitelma, seurantamittarit, ohjeet
- Analyysin viitekehyksenä WHO:n Health Promoting Hospitals standardit

Lapsiperheiden terveyden edistäminen lasten ja naisten toimialueella

- Ei ydintehtävää → Johtamisen haaste
esim. työtä kuvaavat toimintaluovut ja resursointi

”Jos se on riittävän hyvä malli, se tulee vähän niinkun automaattisestikin.”

- TE:ssä korostuu työntekijän henkilökohtainen osaaminen, orientaatio ja tilannesidonnaisuus
- Yhteisiä käytäntöjäkin löytyy
- Systemaattista seurantatietoa työn sisällöstä vain harvoin

Perusterveydenhuollon johdon näkemyksiä terveyden edistämisestä erikoissairaanhoidossa

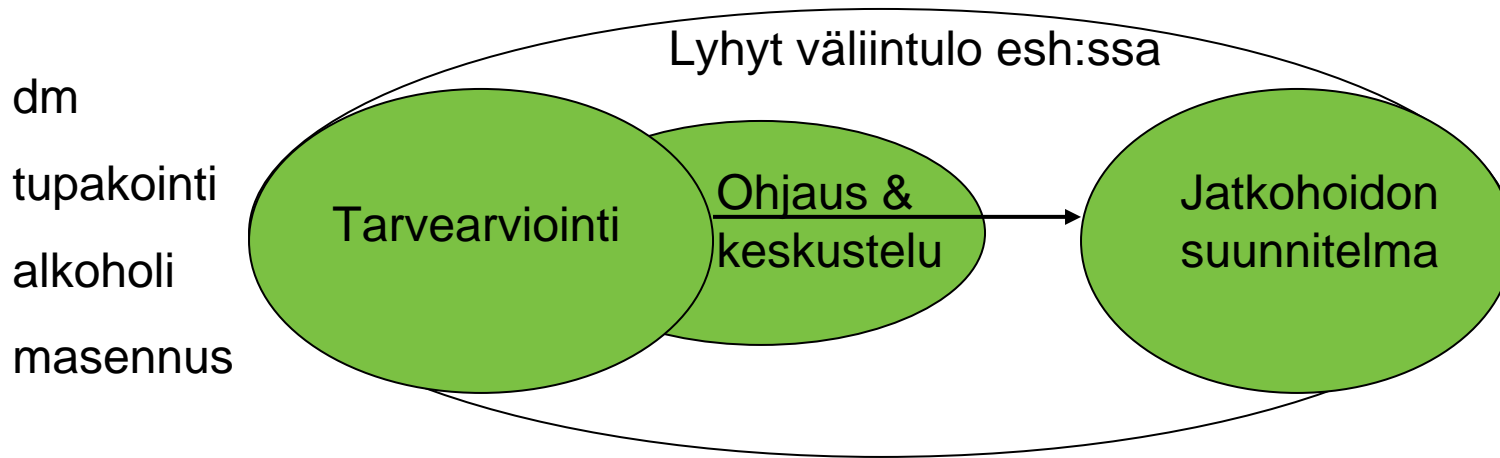
- Teemahaastattelut (14) huhti/toukokuussa 2008

TULOKSIA:

- Perinteisesti työnjako rajattu, mutta esh:n rooliin suhtauduttiin hyvin positiivisesti. Koulutuksen ja koordinoinnin lisäksi mahdollisuudet potilastyössä.
- TE voisi toimia myös terveydenhuollossa läpäisyperiaatteella.
- TE uhkaa kaventua jopa pth:ssa yhä ohuemmaksi ja haavoittuvammaksi osa-alueeksi. Voisiko koko hoitoketjun tuki auttaa lisäämään työnarvostusta, näkyvyyttä, vaikutuksia?
- Ei pelkkää ”imagon kiillotusta” vaan myös konkretiaa.

Perusterveydenhuollon johdon näkemyksiä terveyden edistämisestä esh:n potilastyössä

- Tarvearviointi ja ohjaus lomittain
- Motivoiva ja tavoitteiden asettamiseen tähtäävä

- Toteutus Pth:n tehtävä
- Kuinka hoidon jatkuvuus turvataan?
- Maininta epikriisissä ei riitä

Väestöterveyden edistäminen perusterveydenhuollon tehtävänä

- TedBM-hankkeen kysely
Vastaajina terveyskeskusten johto
Vastausprosentti 80 (n=184)

Onko kunnan ja sairaanhoitopiirin keskinäisessä sopimusohjaus- tms. neuvottelussa vuoden 2008 aikana sovittu sairaanhoitopiirin (shp) tehtävistä väestön terveyden edistämisessä?

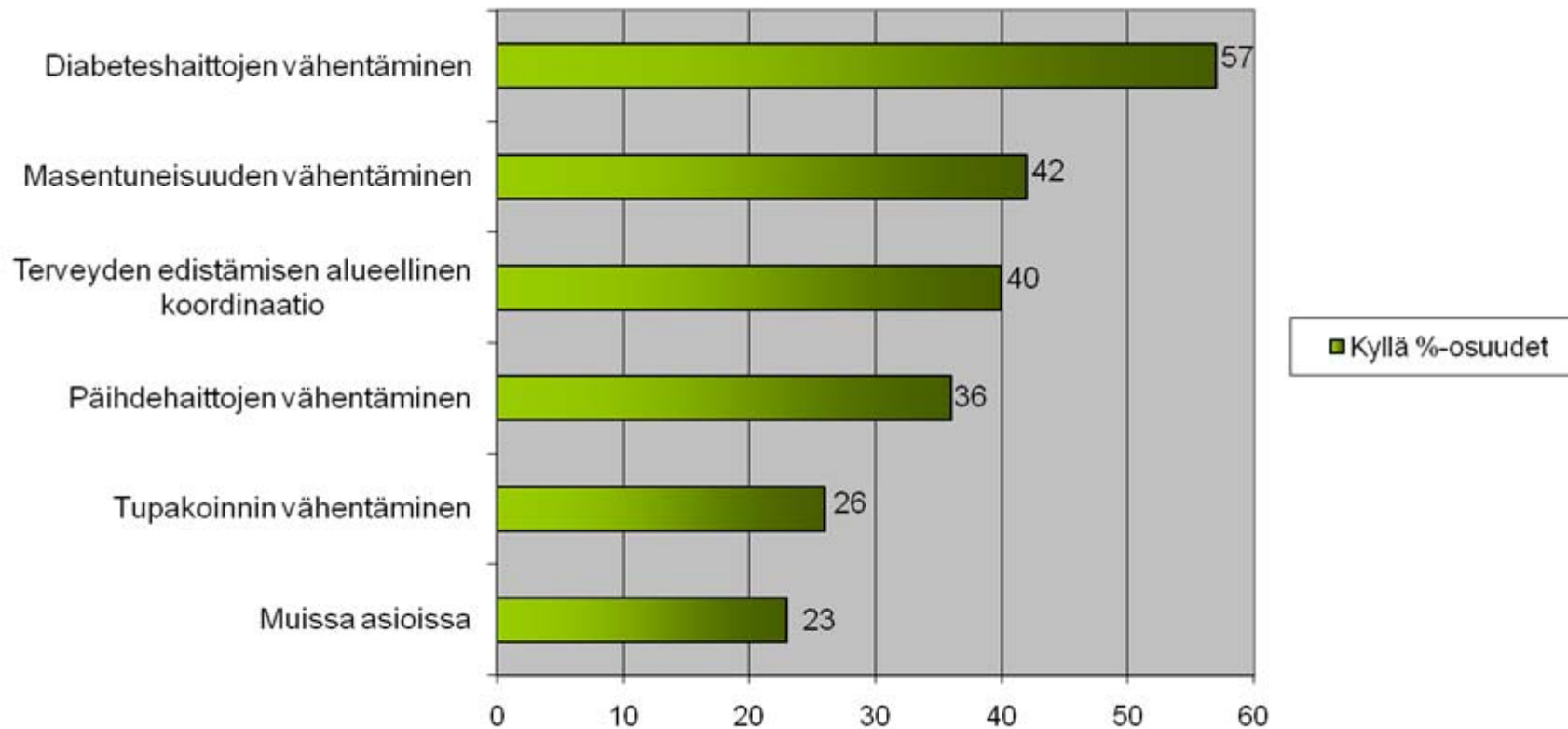
→ 6 teema aluetta ja vastausvaihtoehdot: kyllä/ei

Tuloksia tarkemmin hankkeen kotisivuilla:

<http://info.stakes.fi/TedBM/FI/tyokokoukset/index.htm#290109>

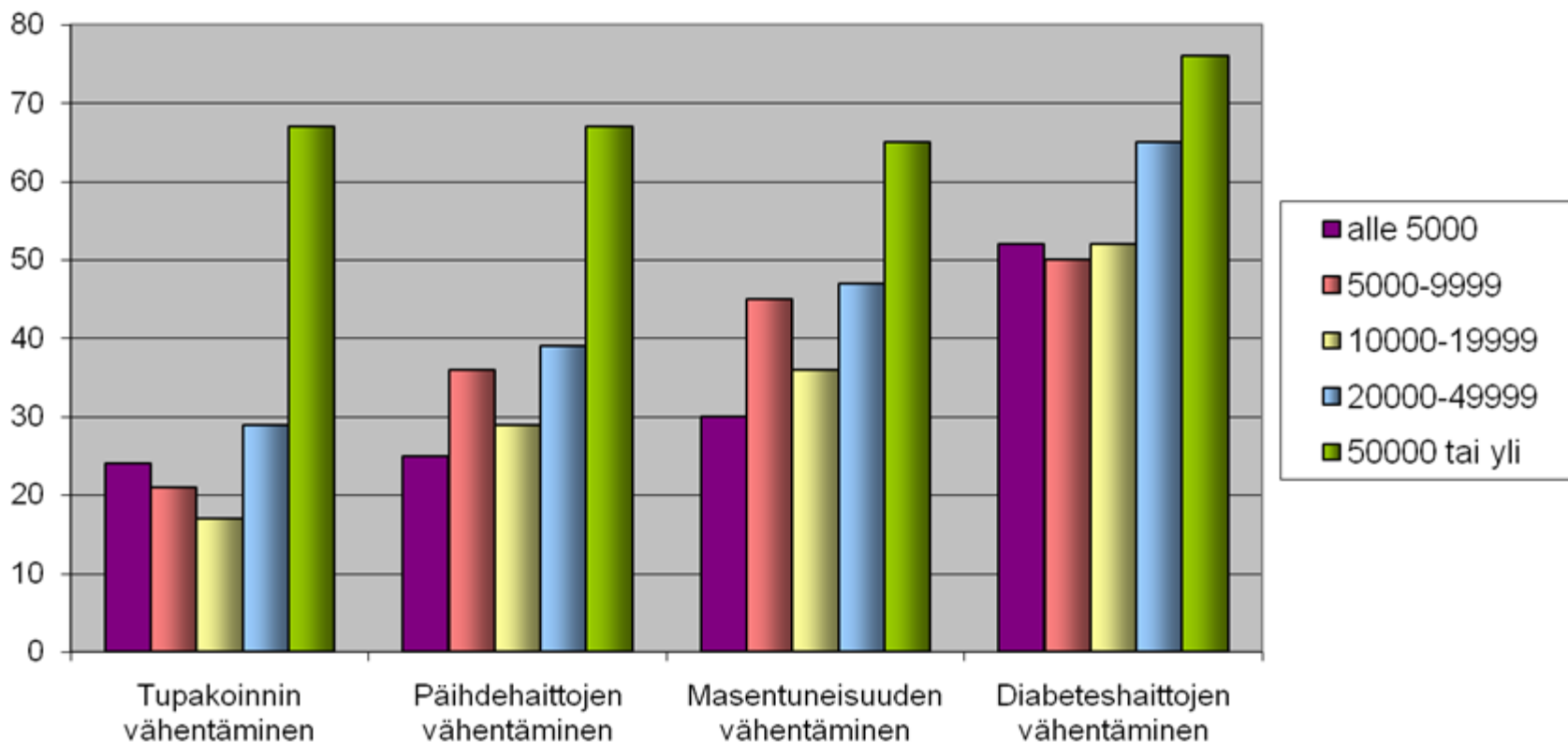
Sopimusohjausneuvotteluissa sovittu shp:n tehtävistä vuonna 2008

(n=147–171)

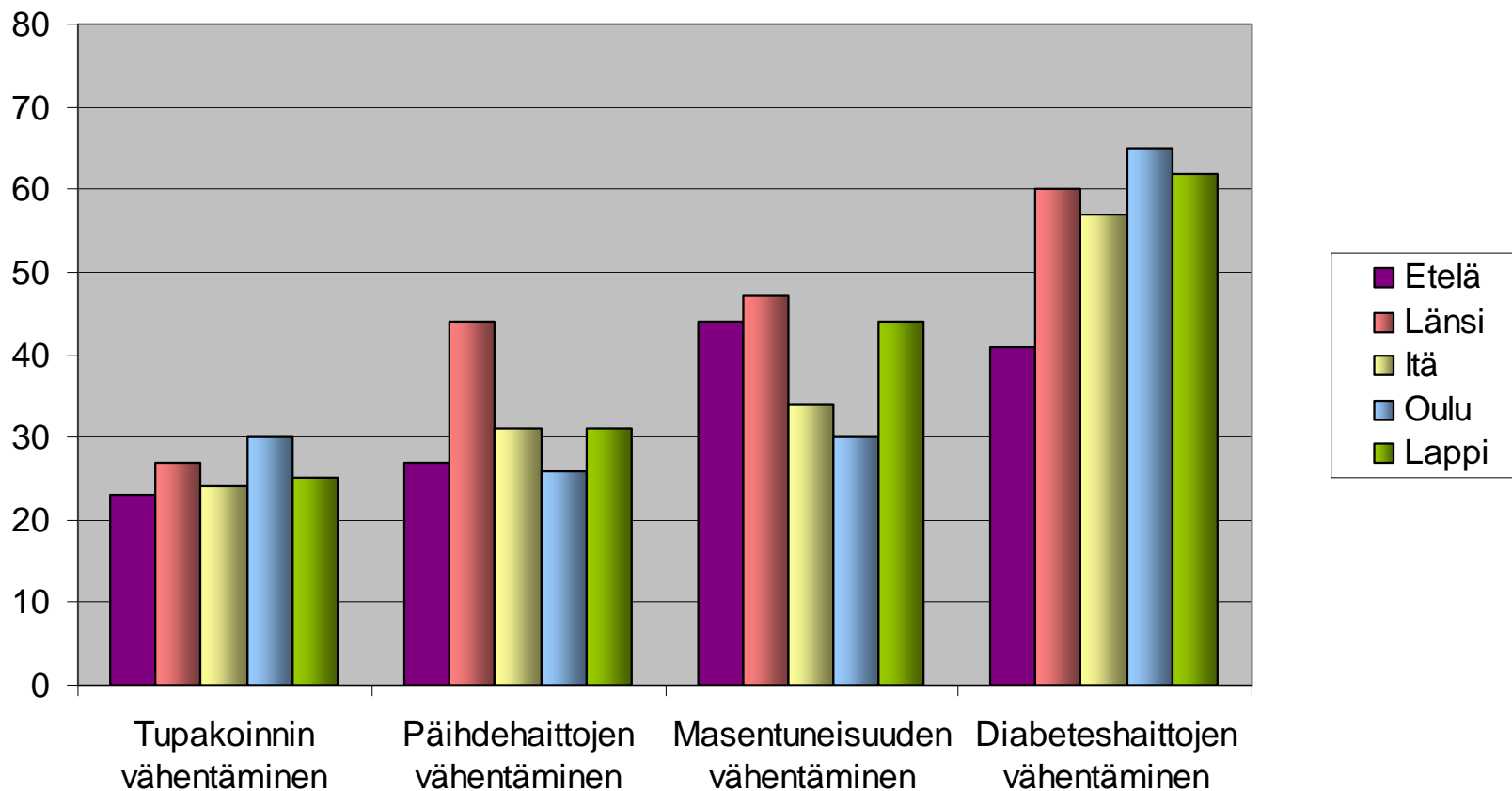
Sopimusohjausneuvotteluissa sovittu shp:n tehtävistä TK:n väestöpohjan mukaan vuonna 2008

Kyllä %-osuudet (n=166–171)

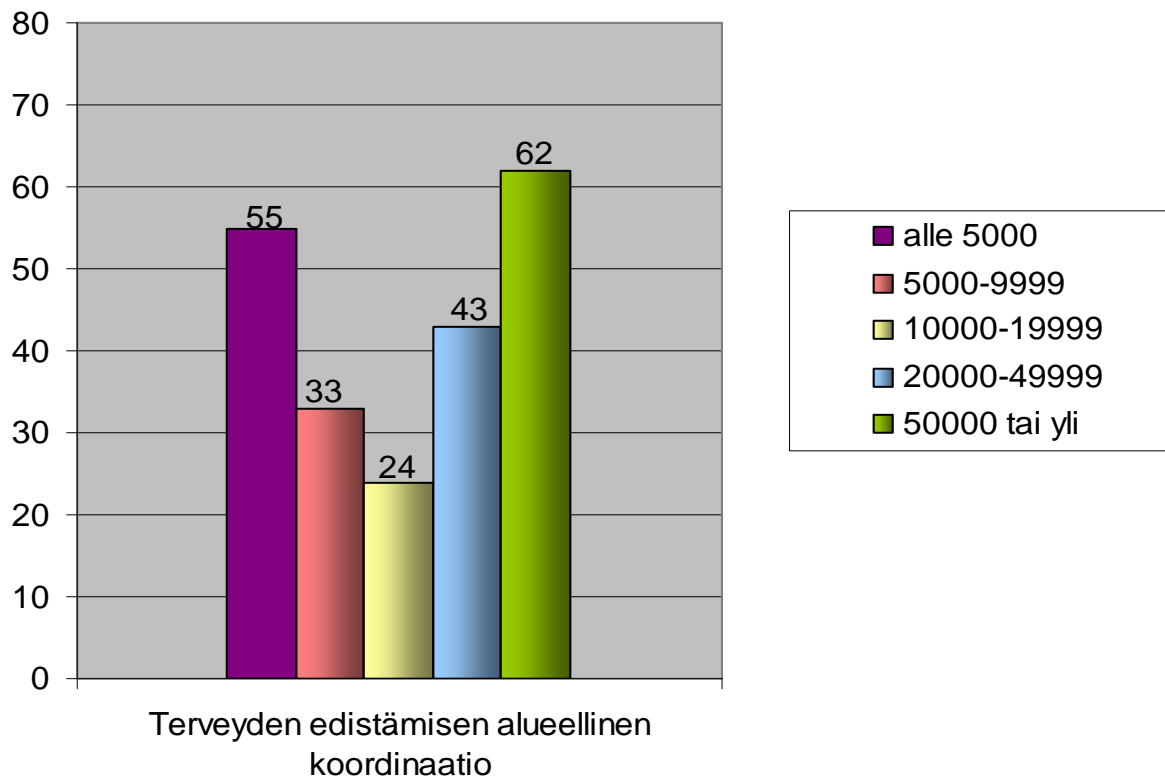
Sopimusohjausneuvotteluissa sovittu shp:n tehtävistä läänin mukaan vuonna 2008

Kyllä %-osuudet (n=166–171)

Sopimusohjausneuvotteluissa sovittu terveyden edistämisen alueellisesta koordinaatiosta TK:n väestöpohjan mukaan vuonna 2008

Kyllä %-osuudet (n=168)

Päätelmät

- Pitkä historia
 - Ei ydintehtävää ja uhkaa jäädä yksittäisten työntekijöiden harrastuneisuuden varaan tai lyhytjänteiseksi kehittämishankkeeksi
 - Voisiko olla organisaation toimintaa, johon sitoudutaan pitkäjänteisesti? vrt. WHO:n standardit (2004)
- Seurantatieto
 - Kirjaamisen terävöittämisskeino
- Uusi terveydenhuoltolaki
 - TE yhteinen asia, ei pelkkä työnjako kysymys

Lähteet:

Kärkkäinen M-L (1980) Terveyskasvatuksen järjestäminen sairaalassa. Helsinki: Sairaanhoidtajien koulutussäätiö.
Toimintakertomukset 1978–1980. Tampereen keskussairaalapiirin kuntainliitto.
Kuntaliittokertomukset 1981–1990. Tampereen yliopistollinen keskussairaalaliitto.
Terveyskasvatus Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä 1993.
Terveyskasvatustoiminnan kehittämis- ja koordinoitiryhmän loppuraportti.
Terveyskasvatuksen tehostaminen. Lääkintöhallituksen ohjekirje 3113/02/78.

Kiitos mielenkiinnosta!

Pia Hakamäki

pia.hakamaki@thl.fi puh.040-5188685

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Tampere 18.2.2009

